

การศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน ที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

A STUDY OF THE EXPECTATIONS AND OPINIONS OF CURRENT STUDENTS WHO WILL BECOME FUTURE ALUMNI OF STUDENTS VALAYALONGKORN UNDER THE ROYAL PATRONAGE

ชยกร สัตย์เชื้อ¹ อัญชัญ ยุติธรรม² และปรัชญพัชร วันอุทา³
Chayakorn Satsue¹ Anchana Yuttitham² Pachayapachara Wan-Uta³

Received : 29 June 2021

Revised : 5 March 2022

Accepted : 7 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต 2) ศึกษาแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย คือ นักศึกษาปัจจุบันที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีเต็มเวลา จันทร์-ศุกร์ และ เต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ จำนวน 106 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านที่นักศึกษามีความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยมากที่สุด คือ 1) ด้านความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.1$, S.D. = 3.4) 2) ด้านการเป็นที่รู้จักของชุมชนและสังคม ($\bar{X} = 4.1$, S.D. = 16.4) 3) ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย/ความสามารถของบัณฑิต ($\bar{X} = 4.0$, S.D. = 17.2) 4) ด้านการจัดกิจกรรมของศิษย์เก่าที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{X} = 3.9$, S.D. = 15.3) 5) ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างศิษย์เก่า ($\bar{X} = 3.9$, S.D. = 15.1) 2) ข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย คือ (1) ควรให้มีการจัดงานเลี้ยงรุ่นเพื่อพบปะสังสรรค์ของศิษย์เก่าประจำปี (2) นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย (3) ควรเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวสาร สื่อประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ

¹สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน สำนักวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

³หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบินมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: chayakorn@vru.ac.th

2. แนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย คือ (1) ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับศิษย์เก่า (2) ควรมีการจัดงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ และเร่งพัฒนา/ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด (3) ควรมีการจัดกิจกรรมระหว่างมหาวิทยาลัยและศิษย์เก่าที่สามารถเข้าถึงกลุ่มศิษย์เก่าทุกช่วงอายุและหลากหลายสาขาอาชีพ (4) ปลุกฝัง สร้างจิตสำนึกให้กับนักศึกษาปัจจุบัน ให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในสถาบัน และควรมีการศึกษาว่าปัจจัยใดที่ทำให้ศิษย์เก่ามีความผูกพันและความจงรักภักดีต่อสถาบัน เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือสถาบันในอนาคต

คำสำคัญ: ศิษย์เก่า ความคาดหวัง ศิษย์เก่าในอนาคต

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the expectations and opinions of current students who will become alumni in the future; 2) study guidelines to build relationships between alumni and the university. The research sample consisted of 106 full-time undergraduates studying on Monday-Friday or Saturday - Sunday. The sampling technique was purposive sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were descriptive statistics consisting of percentage, mean and standard deviation.

The results showed that the aspects that students had the most expectations were 1) the credibility of the university ($\bar{X} = 4.1$, S.D. = 3.4) 2) the recognition to the community and society ($\bar{X} = 4.1$, S.D. = 16.4) 3) the reputation of the university. / graduate's ability ($\bar{X} = 4.0$, S.D. = 17.2) 4) The alumni's activity for society ($\bar{X} = 3.9$, S.D. = 15.3) 5) Exchange of opinions among alumni ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 15.1). The suggestions for building relationships between alumni and the university, were: 1) there should be a reunion party annually the annual alumni meeting; 2) the students should take part in the development of the university 3) there should be more attractive news media.

According to the results, that the university should have guidelines for building relationships between alumni and the university, namely 1) using media and technology to help build a good relationship between the university and alumni, 2) accelerated developing the database system, 3) organizing activities between the university and alumni that can reach alumni groups of all ages and career fields, 4) Cultivating awareness among current students, to love and pride in the institutions and studying the factors enhancing alumni to be affiliate and loyal to the institution leading to help the institutions in the future.

Keywords: Alumni, Expectation, Future Alumni

บทนำ

ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาถือว่าศิษย์เก่าเป็นกลุ่มคนที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากศิษย์เก่ามีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือกิจการของสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคนหรือทรัพยากรที่ขาดแคลน โดยเฉพาะศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนามหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก ความเข้มแข็งของสถาบันการศึกษาด้านศิษย์เก่าจึงสามารถเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของศิษย์เก่า และอาจมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสถาบันการศึกษาในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ศิษย์เก่าจึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เล็งเห็นความสำคัญของศิษย์เก่าเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2475 และพัฒนาเรื่อยมาจน ได้ยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี” ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ซึ่งได้ผลิตบัณฑิตจำนวนมากออกสู่ตลาดแรงงาน จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ปีการศึกษา 2561-2562 มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก ภาคปกติจำนวน 2,098 คน และภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์) มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 312 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2562) และเมื่อพิจารณาจากแบบสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตทุกคณะ ทุกสาขาวิชา ในปีการศึกษา 2562 พบว่า บัณฑิตมีงานทำ 435 คน โดยศิษย์เก่า เหล่านี้มีการกระจายอยู่ในหลายจังหวัดและหลายสาขาอาชีพ มีการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แต่จากการทบทวนงานวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยจะมีการสำรวจความคาดหวังและความพึงพอใจของศิษย์เก่าในประเด็นต่าง ๆ ทำให้ผลที่ได้สะท้อนสภาพปัญหาและมุมมองในฐานะของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการเท่านั้น (สมิต สัจฉกร , 2546) กล่าวว่าผู้รับบริการทุกคนก็ต้องการบริการขั้นหนึ่งคือ สะดวก รวดเร็ว ทันใจ ถูกต้อง สมบูรณ์ได้รับประโยชน์สูงสุด ได้รับการต้อนรับที่อบอุ่น ผู้ให้บริการให้ความสนใจ เอาใจใส่ ตอบสนอง ความต้องการอย่างถูกต้อง และถูกใจ ที่สำคัญคือ รวดเร็วตั้งใจไม่ต้องรอคอย เช่นเดียวกับ (วีระรัตน์กิจ เลิศไพโรจน์, 2547) ได้กล่าวถึงความต้องการ และความคาดหวังของผู้บริโภคว่า ผู้บริโภคจะมีการประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการซื้อเปรียบเทียบกับความคาดหวัง ถ้าผลลัพธ์ตรงกับที่คาดหวังไว้ผู้บริโภคก็จะได้รับความพึงพอใจ ซึ่ง วอลตัน (Walton, 1965) อธิบายว่าความคาดหวังของสมาชิก ในสังคมขึ้นอยู่กับภาระคานะเนตอระบบต่าง ๆ ของสังคม กระบวนการเรียนรู้การเข้าใจ และแต่ละบุคคลมีความหวังต่างกันไป ความคาดหวังที่เกี่ยวกับ อายุตำแหน่งเป็นความคาดหวังที่เนื่องจากวัฒนธรรม สอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของวูรัม (Vroom, 1964) กล่าวว่า การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น มีสาเหตุหรือแรงจูงใจโดยอาศัยเหตุผลและ ปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ซึ่งตามทฤษฎีการสื่อสาร S M C R ของ (Berlo, 1960) เชื่อว่ากระบวนการสื่อสารจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ขององค์ประกอบทั้ง 5 ในกระบวนการสื่อสารจะเห็นได้ว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จนำไปใช้ในการบริหารจัดการความผูกพันกับศิษย์เก่า ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร (Source) คือ ผู้สร้างสาร สารที่มีเจตนาที่จะสื่อสาร สนวนตัวสาร (Message) คือ การแปลความหมายของความคิดเห็นของผู้ส่งสารให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ เช่น ภาษาหรือการแสดงออก ขณะช่องทาง (channel) คือ สื่อที่ตัวสารจะถูกส่งผ่าน และผู้รับสาร (receiver) คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสาร แต่จากการศึกษา

พบว่า ยังไม่มีการศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นกลุ่มคนที่กลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี จึงศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาปัจจุบันเพื่อสะท้อนมุมมองความคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัยของนักศึกษารวมทั้งข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัยในฐานะของกลุ่มคนที่กลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคตซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงการให้บริการและการสร้างความสัมพันธ์กับศิษย์เก่าให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2563 เต็มเวลา จันทร์-ศุกร์ และ เต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ของทุกคณะ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2563 เต็มเวลา จันทร์-ศุกร์ และ เต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ ทุกชั้นปีการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง อ้างอิงใน Cochran W.G. (1953) จำนวน 106 คน เนื่องจากประชากรมีลักษณะเหมือนกันหรือเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous population) ไม่จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย คือ แบบสอบถามความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งบอกให้ทราบถึง เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุดที่จบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี คณะที่สำเร็จการศึกษา ปีที่สำเร็จการศึกษา

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต ที่มีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยการแปลงข้อความเป็นปริมาณ

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต ที่มีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC พิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 ขึ้นไปโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งจากการประเมินประสิทธิภาพค่า IOC อยู่ในช่วง 0.8 - 1.0 ถือว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้และทำการปรับปรุงคุณภาพเนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2563 - 10 ธันวาคม 2563 โดยการจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยัง 8 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต โดยการหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการแปลความหมายระดับคะแนนประเมินโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ Best (1981)
2. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลความหมายระดับคะแนนประเมินโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของ Best (1981) แปลผลคะแนนเป็นช่วง ๆ ตามขอบเขตที่แท้จริง (Exact Limits) คือ ค่าที่อยู่ระหว่างขอบเขตต่ำ และ ขอบเขตสูง ของคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 4.51 – 5.00 หมายความว่า มากที่สุด
4 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 3.51 – 4.50 หมายความว่า มาก
3 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 2.51 – 3.50 หมายความว่า ปานกลาง
2 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 1.51 – 2.50 หมายความว่า น้อย
1 คะแนน มีขอบเขต เท่ากับ 1.00 – 1.50 หมายความว่า น้อยที่สุด

3. ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะในส่วนที่ 1-3 จากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 72.4 มีอายุในช่วง 20-30 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 88.7 คน กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คนคิดเป็นร้อยละ 34 ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี เต็มเวลาจันทร์-ศุกร์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 72.4 นักศึกษาระดับปริญญาตรีเต็มเวลา เสาร์-อาทิตย์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 มากที่สุด กำลังศึกษาอยู่ คณะวิทยาการจัดการ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต

ตารางที่ 1 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคาดหวังของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ฯ

คำถาม	ระดับความคาดหวัง						ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย/ความสามารถของบัณฑิต	27 ($\bar{X}$ 25.4)	47 ($\bar{X}$ 44.3)	30 ($\bar{X}$ 28.3)	4 ($\bar{X}$ 3.7)	1 ($\bar{X}$ 0.94)	4.0 (มาก)	17.2
ความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย	35 ($\bar{X}$ 33.1)	43 ($\bar{X}$ 40.5)	27 ($\bar{X}$ 25.4)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	-	4.1 (มาก)	3.4
เป็นที่รู้จักของชุมชนและสังคม	35 ($\bar{X}$ 33.1)	41 ($\bar{X}$ 38.6)	28 ($\bar{X}$ 26.4)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	-	4.1 (มาก)	16.4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคาดหวัง						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มีส่วนร่วมกับเครือข่ายศิษย์เก่าจากการเป็นศิษย์เก่า	23 ($\bar{X}$ 21.6)	46 ($\bar{X}$ 43.3)	26 ($\bar{X}$ 24.5)	10 ($\bar{X}$ 9.4)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	3.8 (มาก)	14.8
มีการจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับเครือข่ายศิษย์เก่า	29 ($\bar{X}$ 27.3)	37 ($\bar{X}$ 34.9)	31 ($\bar{X}$ 29.2)	7 ($\bar{X}$ 6.6)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	3.8 (มาก)	13.7
การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของศิษย์เก่า	26 ($\bar{X}$ 24.5)	43 ($\bar{X}$ 40.5)	29 ($\bar{X}$ 27.3)	6 ($\bar{X}$ 5.6)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	3.8 (มาก)	15.0
มีการจัดกิจกรรมของศิษย์เก่าที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	28 ($\bar{X}$ 26.4)	42 ($\bar{X}$ 39.6)	31 ($\bar{X}$ 29.2)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	3.9 (มาก)	15.3
มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างศิษย์เก่า	29 ($\bar{X}$ 27.3)	42 ($\bar{X}$ 39.6)	29 ($\bar{X}$ 27.3)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	3.9 (มาก)	15.1
ได้รับส่วนลดจากการใช้บริการสถานที่ของทางมหาวิทยาลัย เช่น ค่าธรรมเนียมการศึกษา, ค่าห้องประชุม เป็นต้น	32 ($\bar{X}$ 30.1)	35 ($\bar{X}$ 33.01)	32 ($\bar{X}$ 30.1)	2 ($\bar{X}$ 1.8)	7 ($\bar{X}$ 6.6)	3.8 (มาก)	14.1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคาดหวัง						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากศิษย์เก่าด้วยกัน	27 ($\bar{X}$ 25.4)	39 ($\bar{X}$ 36.7)	30 ($\bar{X}$ 28.3)	7 ($\bar{X}$ 6.6)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3.8 (มาก)	13.4
ประชุมวิชาการเพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ ให้กับศิษย์เก่า	21 ($\bar{X}$ 19.8)	43 ($\bar{X}$ 40.5)	32 ($\bar{X}$ 30.1)	6 ($\bar{X}$ 5.6)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3.7 (มาก)	14.7
มีการอบรมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ให้กับศิษย์เก่า	28 ($\bar{X}$ 26.4)	40 ($\bar{X}$ 37.7)	30 ($\bar{X}$ 28.3)	4 ($\bar{X}$ 3.7)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3.8 (มาก)	14.4
มีการจัดสัมมนาศิษย์เก่า	24 ($\bar{X}$ 22.6)	40 ($\bar{X}$ 37.7)	34 ($\bar{X}$ 32.0)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3.7 (มาก)	15.0
มีช่องทางการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับศิษย์เก่า	24 ($\bar{X}$ 22.6)	44 ($\bar{X}$ 41.5)	31 ($\bar{X}$ 29.2)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	4 ($\bar{X}$ 3.7)	3.8 (มาก)	15.8
ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน/คณะ/หลักสูตรกับศิษย์เก่า	30 ($\bar{X}$ 28.3)	44 ($\bar{X}$ 41.5)	26 ($\bar{X}$ 24.5)	3 ($\bar{X}$ 2.8)	4 ($\bar{X}$ 3.7)	3.9 (มาก)	15.8
มีเว็บไซต์/Facebook ของสมาคมศิษย์เก่า	28 ($\bar{X}$ 26.4)	39 ($\bar{X}$ 36.7)	30 ($\bar{X}$ 28.3)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	5 ($\bar{X}$ 4.7)	3.8 (มาก)	13.9

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคตส่วนใหญ่มีความคาดหวังในทุกด้านอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า 3 อันดับแรก คือ 1) ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย/ความสามารถของบัณฑิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0$, S.D. 17.2) 2) ด้านความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.1$, S.D. 3.4) และ 3) ด้านการเป็นที่รู้จักของชุมชนและสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1$, S.D. 16.4)

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 15 คน พบว่า 3 อันดับแรก คือ (1) อยากให้มีการจัดงานเลี้ยงรุ่นเพื่อพบปะสังสรรค์ของศิษย์เก่าประจำปี (2) อยากเห็นมหาวิทยาลัยพัฒนาและอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย และ (3) เพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวสาร สื่อประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ ตามลำดับ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
อยากให้มีการติดตามและสอบถามนักศึกษาที่ยังไม่ได้งานทำอยู่สม่ำเสมอ	1
อยากเห็นมหาวิทยาลัยพัฒนาและอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย	3
เพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวสาร สื่อประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ	2
ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรแบบต่อเนื่องและสามารถใช้ได้จริงกับการประกอบวิชาชีพ	1
มีการจัดงานเลี้ยงรุ่นเพื่อพบปะสังสรรค์ของศิษย์เก่าประจำปีเพื่อติดต่อกัน ช่วยเหลือกันและกันยามที่ออกจากความเป็นสร้างเครือข่ายให้กับน้อง ๆ รุ่นต่อไปได้	4
นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็ยังมีความสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างอาจารย์	1
อยากให้มีการสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษารักมหาวิทยาลัย	1
อยากให้ศิษย์เก่าที่จบออกไป ที่มีความสามารถ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยพัฒนานักศึกษารุ่นต่อ ๆ มา เช่น การเอาประสบการณ์จริงที่เจอมาสอนเพิ่มพิเศษ	1
อยากให้มหาวิทยาลัยลดค่าเทอมตอนช่วงโควิดแบบครึ่งต่อครึ่ง	1

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีความคาดหวังในทุกด้านอยู่ระดับมากและเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าความคาดหวังอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าศิษย์ปัจจุบันที่จะกลายเป็นศิษย์เก่าในอนาคตต้องการให้ทางมหาวิทยาลัยสร้างความผูกพันศิษย์เก่าเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วในทุก ๆ ด้าน โดยให้ค่านึงถึง 3 มิติ ได้แก่ 1) ศิษย์เก่ากับศิษย์เก่า เช่น การรวมตัวพบปะกัน ทั้งในระดับประเทศหรือตามภูมิภาคการติดต่อสื่อสารกันบนสื่อสังคมออนไลน์ การแลกเปลี่ยนเรื่องราวบทความ รูปภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่อยากให้มีงานเลี้ยงรุ่น หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิษย์เก่าเพื่อสร้างเครือข่ายให้กับน้อง ๆ รุ่นต่อไป 2) ศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบัน เช่น

การกลับไปเยี่ยมสถาบันการเป็นผู้บรรยาย การให้คำปรึกษา การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสายอาชีพต่าง ๆ สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่อยากให้ศิษย์เก่าที่จบออกไปที่มีความสามารถ ประสบความสำเร็จ ในหน้าที่การงาน ได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยพัฒนานักศึกษารุ่นต่อ ๆ มา เช่น การเอาประสบการณ์จริงมาสอนเพิ่มพิเศษ และ 3) ศิษย์เก่ากับคณะ/สาขา เช่น การส่งต่อความรู้การฝึกอบรมทักษะ การมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดทางวิชาการ (Bishhas & Corleigh, 2014) สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง อยากให้มีสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษารักสถาบัน และอยากให้มีการติดตามและสอบถามนักศึกษาที่ยังไม่ได้งานทำอยู่สม่ำเสมอ อยากให้ลดค่าเทอมช่วงโควิดแบบครึ่งต่อครึ่ง เป็นต้น ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อนักศึกษาปัจจุบันสำเร็จการศึกษาแล้วยังมีความต้องการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์ของทางมหาวิทยาลัยอยู่หามหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงระบบการดูแลศิษย์เก่าอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเกื้อกูลกันอันนำมาซึ่งผลประโยชน์ทั้งศิษย์เก่าและมหาวิทยาลัย นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าการจัดการการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการความผูกพันกับศิษย์เก่า เกี่ยวข้องกันตามนิยามการสื่อสารคือผู้ส่งสารผ่านสื่อไปยังผู้รับสารเพื่อหวังให้ผู้รับสารเข้าใจในสิ่งที่ต้องการส่งไปในทิศทางเดียวกันตามกระบวนการ SMCR ของ (Berlo, 1960) ได้พัฒนาทฤษฎีที่ผู้ส่งจะส่งสารอย่างไร และผู้รับจะรับ แปลความหมาย และมีการโต้ตอบกับสารนั้นอย่างไร ทฤษฎี S M C R ประกอบด้วยหรือมองในมิติของการเชื่อมโยงส่วนที่ไม่ต่อเนื่องของสิ่งมีชีวิตเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งการจะสร้างความผูกพันศิษย์เก่า นั้น ย่อมเป็นการเชื่อมโยงความไม่ต่อเนื่องในความสัมพันธ์ให้มีความเชื่อมโยงกันกับมหาวิทยาลัย ซึ่งควรพิจารณาส่งสาร ลักษณะรูปแบบของสารการใช้ช่องทาง ใช้สื่อ ถึงผู้รับสารรวมทั้งการตอบกลับ (Feedback) ดังนั้น การสร้างความผูกพันศิษย์เก่า สื่อออนไลน์ ที่มีผลต่อการเลือกรับสารของศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันที่มหาวิทยาลัยเลือกควรปรับตามวัยที่หลากหลายของศิษย์เก่า

แนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาทำให้ทราบแนวทางในการที่มีผลสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับมหาวิทยาลัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ ฐานข้อมูลศิษย์เก่า การมีช่องทางการติดต่อสื่อสารโดยสื่อสังคมและมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสนับสนุนให้การดำเนินงานสามารถบรรลุตามพันธกิจ สอดคล้องกับแนวความคิดของ แวนเคิล และ แวนเคิล (2001:XI-XVIII อ้างใน ปาริชาติ กมลละบุตร, 2557) มีข้อเสนอที่จะใช้สังคมออนไลน์มาช่วยในการบริหารจัดการงานอุดมศึกษาในสามภารกิจใหญ่ คือ การให้คำแนะนำและเป็นพี่เลี้ยง การประชาสัมพันธ์ และการประสานสัมพันธ์กับศิษย์เก่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ (มนตรี นามวงศ์, 2560) เรื่องการบริหารความสัมพันธ์กับศิษย์เก่าของสำนักงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น พบว่าในด้านกระบวนการบริหารความสัมพันธ์กับศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยชั้นนำ ให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าและความพึงพอใจให้กับศิษย์เก่า โดยมีการสร้าง พัฒนา และปรับปรุงฐานข้อมูลศิษย์เก่าอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมให้ศิษย์เก่าสามารถมีส่วนร่วม การเปิดเวทีสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ใช้สื่อและเทคโนโลยีช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับศิษย์เก่า
2. การจัดงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ ควรเร่งพัฒนา/ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
3. ควรมีการจัดกิจกรรมระหว่างมหาวิทยาลัยและศิษย์เก่าที่สามารถเข้าถึงกลุ่มศิษย์เก่าทุกช่วงอายุและหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศิษย์เก่าและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย
4. ปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้กับนักศึกษาปัจจุบัน ให้เกิดความภาคภูมิใจและรักสถาบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. มหาวิทยาลัยควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการบริหารจัดการงานศิษย์เก่าสัมพันธ์
2. ควรมีการศึกษาด้านความผูกพันของศิษย์เก่า เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่ทำให้ศิษย์เก่ามีความผูกพันและความจงรักภักดีต่อสถาบัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ปาริชาติ กมลยะบุตร. (2557). **ปัจจัยและรูปแบบการบริหารงานศิษย์เก่าของโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนตรี นามวงศ์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ. (2560). การบริหารความสัมพันธ์กับศิษย์เก่าของสำนักงานศิษย์เก่าสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. 23(3): 159-178.
- วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์. (2547). **การตลาดธุรกิจบริการ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2563, 30 ตุลาคม 2563). **ข้อมูลสถิตินักศึกษาชาย-หญิง 2560-2562**. จากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศทางการศึกษาของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมิต สัจฉกร. (2548). **การต้อนรับและการบริการที่เป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- Berlo, D. K. (1960). **The Process of Communication**. New York: The Free Press.
- Best, J. W. (1981). **Research in education**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bishhas, N. & Corleigh, S. (2014). **Power of alumni engagement**. [Online], Available: <http://www.alumnirelationsconference.in> (2014, 24 September).
- Cochran, W. G. (1953). **Sampling Techniques**. New York: John Wiley & Sons.
- Vroom, V. H. (1964). **Work and motivation**. New York: Wiley.
- Walton, R. E. & McKersie, R. B. (1965). **A Behavioral Theory of Labor Negotiations**. New York: Cornell University Press.